

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 31-12-2014

Αριθ. Πρωτ. Γ/ΕΞ/8246/31-12-2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η Α Ρ . 193/2014

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 02-12-2014, σε συνέχεια των από 18-11-2014 και 27-11-2014 συνεδριάσεων, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση του αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος Π. Χριστόφορος και τα τακτικά μέλη της Αρχής Α.-Ι. Μεταξάς, Δ. Μπριόλας, Α. Συμβώνης, Κ. Χριστοδούλου και Π. Τσαντίλας, ως εισηγητής. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστησαν επίσης, με εντολή του Προέδρου, οι Φ. Μίτλεττον και Θ. Τουτζιαράκη, ειδικοί επιστήμονες – νομικοί ελεγκτές, ως βοηθοί εισηγητή, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με τη με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4880/12-7-2012 προσφυγή του κατά της Εμπορικής Τράπεζας (εφεξής «τράπεζα»), η οποία εξαγοράστηκε από την Alpha Bank και έτσι η τελευταία υπεισήλθε στις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, ο πρώην υπάλληλος της τράπεζας Α καταγγέλλει μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασής του σε προσωπικά του δεδομένα που τηρούνται στο αρχείο της τράπεζας, όπως λεπτομερέστερα εκτίθενται κατωτέρω.

Στη συζήτηση κλήθηκαν με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6876/12-11-2014 και Γ/ΕΞ/6877/12-11-2014 κλήσεις αντίστοιχα να παραστούν για να αναπτύξουν τις απόψεις τους ο καταγγέλλων Α ο οποίος προσήλθε με τους πληρεξουσίους δικηγόρους του Αδάμ Δήμου και Ιουλία Δήμου και η καταγγελλόμενη Alpha Bank, η οποία εκπροσωπήθηκε από τις πληρεξουσίους δικηγόρους της Ουρανία Μπάρλου και Ελένη Γεωργίλη. Στη συνέχεια οι δύο πλευρές έλαβαν προθεσμία και

κατέθεσαν τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7159/24-11-2014 και υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7165/24-11-2014 σχετικά υπομνήματα αντίστοιχα.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή το άρθρο 2 στοιχ. του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως:

α) 'Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα', κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. Δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσεως στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων.

[...]

γ) 'Υποκείμενο των δεδομένων', το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική.

δ) 'Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα' ('επεξεργασία'), κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή.

[...]».

Το άρθρο 4 του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει:

α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.

β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας.

γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση.

δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους. Μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής, η Αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να επιτρέπει τη διατήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για ιστορικούς επιστημονικούς ή στατιστικούς σκοπούς, εφ' όσον κρίνει ότι δεν θίγονται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τα δικαιώματα των υποκειμένων τους ή και τρίτων.

2. Η τήρηση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν συλλεχθεί ή υφίστανται επεξεργασία κατά παράβαση της προηγούμενης παραγράφου καταστρέφονται με ευθύνη του υπεύθυνου επεξεργασίας. Η Αρχή, εάν εξακριβώσει αυτεπαγγέλτως ή μετά από σχετική καταγγελία παράβαση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, επιβάλλει την διακοπή της συλλογής ή της επεξεργασίας και την καταστροφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έχουν ήδη συλλεγεί ή τύχει επεξεργασίας».

Το άρθρο 5 του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«1. Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του.

2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν:

α) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης, στην οποία συμβαλλόμενο μέρος είναι υποκείμενο δεδομένων ή για τη λήψη μέτρων κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου κατά το προσυμβατικό στάδιο.

β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο.

γ) [...]

δ)[...]

ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

[...]».

Το άρθρο 12 του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«1. Καθένας έχει δικαίωμα να γνωρίζει εάν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν αποτελούν ή αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας. Προς τούτο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, έχει υποχρέωση να του απαντήσει εγγράφως.

2. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και την προέλευσή τους.
- β) Τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών.
- γ) Την εξέλιξη της επεξεργασίας για το χρονικό διάστημα από την προηγούμενη ενημέρωση ή πληροφόρησή του.
- δ) Τη λογική της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας. Το δικαίωμα πρόσβασης μπορεί να ασκείται από το υποκείμενο των δεδομένων και με τη συνδρομή ειδικού.
- ε) κατά περίπτωση, τη διόρθωση, τη διαγραφή ή τη δέσμευση (κλειδώμα) των δεδομένων των οποίων η επεξεργασία δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ιδίως λόγω του ελλιπούς ή ανακριβούς χαρακτήρα των δεδομένων, και
- στ) την κοινοποίηση σε τρίτους, στους οποίους έχουν ανακοινωθεί τα δεδομένα, κάθε διόρθωσης, διαγραφής ή δέσμευσης (κλειδώματος) που διενεργείται σύμφωνα με την περίπτωση ε, εφόσον τούτο δεν είναι αδύνατον ή δεν προϋποθέτει δυσανάλογες προσπάθειες.

3. Το δικαίωμα της προηγούμενης παραγράφου και τα δικαιώματα του άρθρου 13 ασκούνται με την υποβολή της σχετικής αίτησης στον υπεύθυνο της επεξεργασίας και ταυτόχρονη καταβολή χρηματικού ποσού, το ύψος του οποίου, ο τρόπος καταβολής του και κάθε άλλο συναφές ζήτημα ρυθμίζονται με απόφαση της Αρχής. Το ποσό αυτό επιστρέφεται στον αιτούντα εάν το αίτημα διόρθωσης ή διαγραφής των δεδομένων κριθεί βάσιμο είτε από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας είτε από την Αρχή, σε περίπτωση προσφυγής του σ' αυτήν. Ο υπεύθυνος έχει υποχρέωση στην περίπτωση αυτή να χορηγήσει στον αιτούντα, χωρίς καθυστέρηση δωρεάν και σε γλώσσα κατανοητή, αντίγραφο του διορθωμένου μέρους της επεξεργασίας που τον αφορά.

4. Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εντός δεκαπέντε (15) ημερών ή εάν η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή. Στην περίπτωση κατά την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνηθεί να ικανοποιήσει το αίτημα του ενδιαφερόμενου, κοινοποιεί την απάντησή του στην Αρχή και ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο ότι μπορεί να προσφύγει σε αυτήν.

[...]».

Το άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«Συνιστάται Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή), με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά».

Το άρθρο 19 του ν. 2472/1997 ορίζει τα εξής:

«1. Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες:

[...]

ιγ) Εξετάζει τα παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους, όταν αυτά θίγονται από την επεξεργασία δεδομένων που τους αφορούν. Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας. Η Αρχή μπορεί να θέσει στο αρχείο αιτήσεις ή παράπονα που κρίνονται προδήλως αόριστα, αβάσιμα ή υποβάλλονται καταχρηστικώς ή ανωνύμως. Η Αρχή ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων και τους αιτούντες για τις ενέργειές της. Η προτεραιότητα εξέτασης των αιτήσεων, παραπόνων και ερωτημάτων εκτιμάται από την Αρχή με κριτήριο τη σπουδαιότητα και το γενικότερο ενδιαφέρον του θέματος.

[...]

3. Η Αρχή καταρτίζει τον κανονισμό λειτουργίας της, με τον οποίο ρυθμίζονται ιδίως η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των μελών της, η προηγούμενη ακρόαση των ενδιαφερομένων, θέματα πειθαρχικής διαδικασίας και ο τρόπος διεξαγωγής των κατά την περίπτωση η' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου ελέγχων.

[...]».

2. Επειδή από την εξέταση του φακέλου της υπόθεσης και τα όσα εκτέθηκαν από τα μέρη κατά την προφορική συζήτηση προέκυψαν τα εξής: Στην υπό κρίση προσφυγή ο Α καταγγέλλει ότι η τράπεζα δεν του χορήγησε γνωμάτευση της Υγειονομικής Επιτροπής που ενέκρινε την αναρρωτική του άδεια από-..... ως-.... και δεν του απάντησε για ποιο λόγο δεν εκλήθη να παραστεί κατά τη συνεδρίαση της Υγειονομικής Επιτροπής. Αναφέρει δε ότι είχε υποβάλει στην τράπεζα 41 σχετικές αιτήσεις και δεν έλαβε απάντηση. Επίσης ο προσφεύγων ζητεί να εφαρμόσει η Αρχή α) το άρθρο 5Α Σ (δικαίωμα στην πληροφόρηση) και το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 1599/1986 για την πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα, καθώς και β) τη διάταξη του άρθρου 23 του ν. 2472/1997 (επιδίκαση αποζημίωσης για αστική ευθύνη).

3. Επειδή στο πλαίσιο εξέτασης της ως άνω υπόθεσης, η Αρχή ζήτησε διευκρινίσεις από την τράπεζα με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4880-2/27-09-2012 έγγραφο οι οποίες υποβλήθηκαν εγγράφως με το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6690/19-10-2012 έγγραφο της τράπεζας. Στις απαντήσεις αυτές, η τράπεζα αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι οι σχετικές αιτήσεις υποβλήθηκαν όλως αορίστως γιατί δεν προσδιορίζουν τις σχετικές διαδικασίες που ισχύουν και εφόσον τα αιτούμενα στοιχεία λείπουν, καθίστανται ανεπίδεκτα εκτίμησης.

4. Επειδή όσον αφορά το πρώτο αίτημα με το οποίο ο προσφεύγων ζητεί να του χορηγηθεί η γνωμάτευση της Υγειονομικής Επιτροπής που ενέκρινε την αναρρωτική του άδεια για το χρονικό

διάστημα από ...-...-... ως ...-...-..., το αιτούμενο στοιχείο αποτελεί προσωπικό δεδομένο του προσφεύγοντος και η τράπεζα το διαβίβασε το πρώτον ως συνημμένο στη με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6690/19-10-2012 απάντησή της προς την Αρχή. Όμως η ενέργεια αυτή δεν συνιστά ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης και η τράπεζα όφειλε να το ικανοποιήσει εγκαίρως με τη χορήγηση της γνωμάτευσης αυτής.

5. Επειδή για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης δεν απαιτείται η επίκληση έννομου συμφέροντος, αφού θεωρείται δεδομένο το έννομο συμφέρον (έστω και ηθικό) του υποκειμένου να λάβει γνώση πληροφοριών που το αφορούν και οι οποίες έχουν καταχωρηθεί σε αρχείο που τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας, έτσι ώστε να πραγματώνεται η βασική αρχή του δικαίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, που συνίσταται στη διαφάνεια της επεξεργασίας ως προϋπόθεση κάθε περαιτέρω ελέγχου της νομιμότητάς της εκ μέρους του υποκειμένου των δεδομένων (βλ. ενδεικτικά Αποφάσεις της Αρχής υπ' αριθμ. 71/2013, 72/2013, 98/2014, 149/2014 και 172/2014). Από την πλευρά του, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, έχει υποχρέωση να απαντήσει εγγράφως, κατά τρόπο εύληπτο και σαφή και μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών (άρθρο 12 παρ. 1, 2 και 4 του ν. 2472/1997). Στην κρινόμενη προσφυγή το δικαίωμα πρόσβασης που άσκησε ο προσφεύγων σχετικά με τη γνωμάτευση της Υγειονομικής Επιτροπής που ενέκρινε την αναρρωτική του άδεια για το χρονικό διάστημα από ...-...-... ως ...-...-... δεν ικανοποιήθηκε. Συνεπώς η τράπεζα οφείλει να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος ως προς το στοιχείο αυτό.

6. Επειδή όσον αφορά το δεύτερο αίτημα που τίθεται με την προσφυγή αυτή, δηλαδή για πιο λόγο δεν εκλήθη να παραστεί κατά τη συνεδρίαση της υγειονομικής επιτροπής, αυτό δεν αναφέρεται σε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.

7. Επειδή, όλως ασύνδετα προς τα ανωτέρω αιτήματα ο προσφεύγων σε όλες τις προσφυγές του διά μακρών και κατ' επανάληψη με επίκληση και των κατά την άποψή του επιβοηθητικών νομολογιακών δεδομένων, ζητεί από την Αρχή να εφαρμόσει στη συγκεκριμένη περίπτωση α) το άρθρο 5^A του Συντάγματος και το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 1599/1986 για την πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα (το οποίο σημειωτέον έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 5 του ν. 2690/1999), καθώς και β) τη διάταξη του άρθρου 23 του ν. 2472/1997 (επιδίκαση αποζημίωσης για αστική ευθύνη). Όμως η Αρχή είναι αναρμόδια να επιληφθεί, καθόσον η Αρχή είναι μόνον αρμόδια για την εφαρμογή των διατάξεων για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 9Α του Συντάγματος και τα οριζόμενα στο άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 2472/1997, ενώ στην

ελληνική έννομη τάξη μόνον τα δικαστήρια έχουν την εξουσία να επιβάλουν στη δημόσια διοίκηση υποχρέωση χορήγησης «δημοσίου» εγγράφου (πρβλ. και Γνωμοδότηση 3/2009 της Αρχής, παρ. Β). Επί πλέον τα ζητηθέντα από τον προσφεύγοντα στοιχεία δεν συνιστούν καν διοικητικά έγγραφα κατά την ανωτέρω έννοια αλλά διακινούνται με βάση τις διατάξεις του Αστικού Δικαίου, ενόψει του ότι η Τράπεζα είναι ν.π.ι.δ. Τέλος δε η αρμοδιότητα για επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης από παράβαση του ν. 2472/1997 σύμφωνα με το άρθρο 23 του ίδιου νόμου ανήκει στα πολιτικά δικαστήρια. Συνεπώς και το αίτημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή:

- 1) Δέχεται εν μέρει την προσφυγή.
- 2) Απευθύνει σύσταση στην τράπεζα να αποχωρίζει από τον όγκο των υποβεβλημένων αιτημάτων τα αιτήματα που συνδέονται πράγματι με το δικαίωμα πρόσβασης και να τα ικανοποιεί.
- 3) Καλεί την Τράπεζα να ικανοποιήσει αμέσως και χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος στη γνωμάτευση της Υγειονομικής Επιτροπής που ενέκρινε την αναρρωτική του άδεια για το χρονικό διάστημα από ..-.-... ως ...-...-.....

Ο Πρόεδρος

Πέτρος Χριστόφορος

Η Γραμματέας

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου